

MensenKerk

Protestantse Gemeente te Schoorl-Groet-Camp

Enguerrand Quarton, (Detail: Maria Magdalena naast het lichaam van Jezus, uit)
La Pietà de Villeneuve lès Avignon (ca. 1455)

Raak mij aan

Pasen 2019

Raak me aan

Aan handen kun je veel aflezen. In de beeldende kunst worden schilders gefascineerd door handen. Ga maar eens kijken naar de vele handen die Albrecht Dürer schilderde of Rembrandt of Käthe Kollwitz (hieronder). Handen vertellen levensverhalen, laten zien wie je bent.

Denk 'es na over je handen: wat hebben ze deze dag gedaan? Gewerkt of stil gelegen in je schoot? Gezwaaid of geweest? Geslagen misschien? Geknepen of gebald? Gevouwen, geopend, gezegend? Zijn ze nog steeds bezig of heb je het gevoel dat je handen nutteloos zijn geworden? Misschien is het belangrijkste wel dat handen kunnen aanraken. Wat betekent het als een mens, oud of eenzaam, alleen in een cel steeds minder vaak wordt aangeraakt? Dit jaar volgen we de paasverhalen aan de hand van het thema: *Raak me aan*. Verhalen over een mens, Jezus, die meer dan wie ook tijdens zijn korte leven zoveel mensen genezend aanraakte.

Deze tekening is van de Duitse kunstenares Käthe Kollwitz. Zij overleefde zelf twee wereldoorlogen, maar verloor twee keer een kind. Peter, haar zoon, in de Eerste Wereldoorlog, Peter, haar kleinzoon, in de Tweede Wereldoorlog. Haar handen, haar verdriet, en dat van talloze mensen om zich heen bij wie ze zich zeer betrokken voelde, heeft ze getekend, gebeeldhouwd. Verbijstering, ontroering zijn de emoties die bij mij naar boven komen als ik naar haar werk kijk. Zij is een Maria uit de 20e eeuw en daarom deze 'pieta' van haar hand.

Naast dit en andere beelden wil ik in de stille week twee gedichten lezen: een gedicht van Hugh Lewin die tijdens het apartheidsregime zeven jaar gevangen zat in een Zuid-Afrikaanse cel. Hij verwoordt het thema: *Raak me aan*, op een indringende manier. Hij is een figuur als Jezus in de 20e eeuw; een lijdende rechtvaardige.

Het tweede gedicht is van Leo Vroman. Een gedicht over schoonheid en nieuw begin. Een gedicht dat hartstochtelijk houdt van schepping en schepper, van leven ondanks.....

als ik vrijkom

als ik vrijkom
ga ik iemand vragen
mij aan te raken

heel voorzichtig graag
en langzaam,
'raak me aan'

ik wil
weer leren
hoe het leven voelt

ik ben zeven jaar
door niemand aangeraakt

zeven jaar lang
zonder aanraking
en ik weet nu
wat 'onaanraakbare'
betekent

niet totaal zonder aanraking
ik kan de dingen tellen
die ik voelde;

een: vuisten
in het begin
felle woeste vuisten
beukend en beukend
tot ik me gillend
herinner;
'laat me gaan
laat me alsjeblieft gaan!'

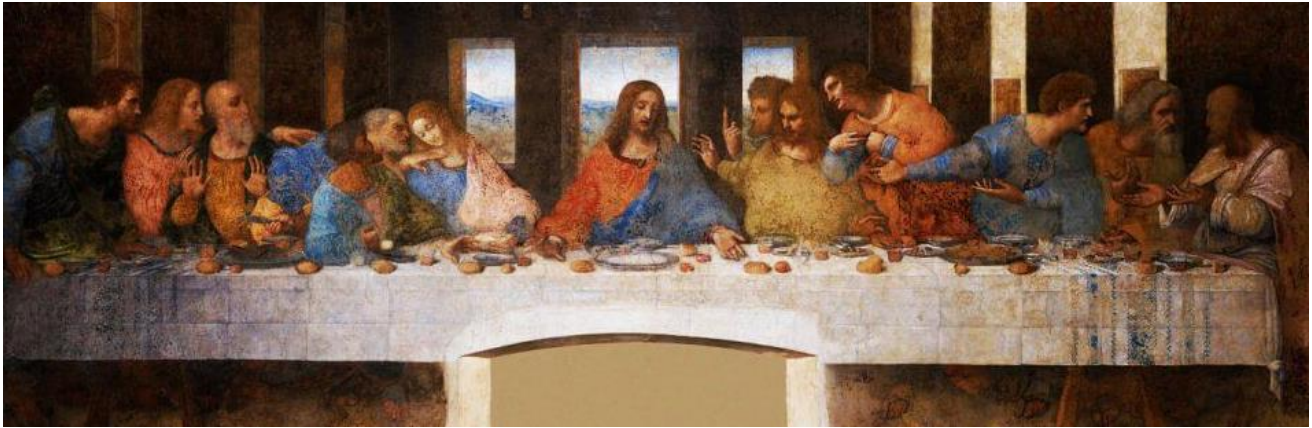
twee: handen
de eerste vier jaar handen
iedere dag
zoekende klophanden
– armen hoog, schoenen uit
benen uit elkaar –
pookhanden, methodisch,
zwaar, onverschillig
alle eigenheden
wegastend

ik wil geen vuisten en handen
ik wil
weer aangeraakt worden
en aanraken

ik wil mij weer levend
voelen

wil ik zeggen,
'hier ben ik
raak me alsjeblieft aan!'

Hugh Lewin, Zuid-Afrika

Witte Donderdag: Laatste Avondmaal van Leonardo da Vinci.

18 april, 19.30 uur in het Witte Kerkje, Kerkbrink 1, 1873 HH Groet. Viering Heilig Avondmaal.

26 Handen van 13 mensen aan tafel. 24 handen van 12 leerlingen die allemaal bezig zijn. Ze wijzen, ze vragen, ze pakken en houden vast, ze beschuldigen, ze ontkennen. Een schilderij vol drukte maar in het centrum stilte, rust. Maar ook een schilderij waar 12 mensen verbonden zijn met elkaar en 1 mens alleen zit, niet aangeraakt door een hand van de anderen. Eenzaam, kwetsbaar of juist verheven? Wat betekent die afstand? Hij is de enige die zich niet verstoort achter drukke gebaren.

Twee handen die leeg zijn. Ze hebben van alles gedaan de afgelopen jaren. Gezegend, vastgehouden, gestreeld, gewezen, gegeven en opnieuw gegeven. Ze zijn nu onderweg naar brood en wijn. Eén hand open, ook uitnodigend. De andere hand naar beneden om brood te pakken, te geven. Het grote geheim van deze bijeenkomst zit in die hand die op het punt staat brood te pakken. Aan wie zal hij het eerst geven? Wie zal degene zijn die de goedheid van het delen kapot maakt, gewild of ongewild? Kijk eens naar je eigen handen. Waar zijn ze mee bezig op dit moment? Wat of wie raken ze aan? Geven ze of kunnen ze alleen nog ontvangen? Misschien zijn ze verlamd, werkeloos, overbodig geraakt. Misschien hebben ze vooral gepakt, verzameld en vergeten te delen. Misschien hebben ze ook, gewild of ongewild kapot gemaakt, zijn ze te kort geschoten. Wat zeggen ze over jou?

Goede Vrijdag: de kruisweg van Jeroen Bos

19 april, 19.00 uur in de Dorpskerk, Duinweg 5, 1871 AC Schoorl

Op weg naar Golgotha kijken we weer naar drukke handen die duwen, slaan, trekken, schreeuwen.

Maar ook naar twee handen die dragen. Zoals ze altijd hebben gedragen: mensen, hun pijn of problemen. Maar nu zeulen ze met een kruis. Deze handen zullen steeds afzichtelijker worden. Onaanraakbaar, te vies om aan te pakken.

Zo kan ieder mens zich voelen: lelijk, beschaamd, te ziek om aangeraakt te worden, besmettelijk. Zo wordt ieder mens misschien wel eens alleen aangeraakt door vreemde handen, steeds weer andere zakelijke handen, werkhands. En soms wordt een mens aangeraakt door handen die betasten, onteren, verwonden.

Kijk eens naar je handen? Wie of wat hebben ze aangeraakt? Wie of wat afgeweerd? Wie of wat gezocht en niet gevonden? Ongewild of gewild pijn gedaan? Welke handen zijn van jou?

Een heel bijzondere Goede Vrijdag viering. We luisteren naar **Via Crucis** van Franz Liszt, omlijst door een kort liturgisch moment. Het Artex Kamerkoor (van Texel) wordt gedirigeerd door Ellen Verburt (uit Bergen).

Wij volgen met de zangers en muzikanten Jezus op zijn weg langs veertien staties. Het werk wordt gezongen, er zijn soli van zangers en pianist, er zijn koralen en hymnen. Een bijzondere combinatie!

Stille Zaterdag: Zelfportret van Käthe Kollwitz

20 april, Vesper, 20.30 uur, Groet,
na de Stiltewandeling die begint in Groet om 19.30 uur

De drukke gebaren zijn verdwenen. Er wordt niet meer gebald, gestompt, geslagen. En ook het zalven, zorgen, strelen, afleggen, wikkelen in doeken is klaar.

We zien een werkloze hand die een hoofd ondersteunt, een onbenoembaar, verlamdend verdriet draagt. Zonder die hand zou het loodzware verdriet vallen. Er is niets wat de hand nog doet, geen afleidende actie meer, geen gebaren. Hoeveel draagkracht is er om het uit te houden?

Kijk eens naar je handen. Wat hebben jouw handen moeten dragen, moeten opvangen? Hoeveel draagkracht hadden ze en wat hebben ze laten vallen? En niet meer kunnen oppakken?

Pasen: Schepping van Michelangelo

21 april, 10.00 uur, School!

En hoe moet je het verhaal van de handen nu verder vertellen? Nu Jezus, nu er niemand meer valt aan te raken? Nu hij, nu niemand jou nog aanraakt? Degene die zoveel mensen met zijn handen zegende en kracht gaf, levensmoed, is nu zelf dood.

Eigenlijk stopt het verhaal nu. Hoe moet je de rest uitleggen? Misschien zo? Dat de kracht die Jezus doorgaf toch weer terugkomt, weer gaat stromen. Alsof de vrouwen en daarna ook de anderen worden aangeraakt door een

onzichtbare hand? De rechterhand, die in de bijbel ook heilige Geest genoemd wordt? Is die kracht ook te ontvangen als Jezus er niet meer in levenden lijve bij is? Raakt het licht je aan met warme handen?

Michelangelo schilderde de beroemdste handen aller tijden: *schepping* heet het fresco. Ze raken elkaar net niet, die vingers, hand van God, hand van Adam. Er blijft een geheim.

Maar de Geest gaat stromen na een lange nacht, na diep verdriet of onrecht, na schuld of schaamte.

Nieuw begin, je kunt het niet uitleggen. Daarom raken die vingers elkaar niet aan en toch ben je aangeraakt, eindelijk.

Kijk es naar je handen? Nee, vandaag niet. Kijk maar van je af, voel maar om je heen. Een hand die jou aanraakt.

Ds. Lettie Oosterhof

Scheppinkje

*Kon ik jou, Heer, tezamenponzen
tot een gebaartje op mijn hand,
en gaf Jou alle kralen, donzen,
en Jij weefde het verband...
Ik zou mijn vingers rond Je sluiten
en Jouw gekriebel zó beminnen
terwijl Jij scheppend was daarbinnen
dat ik mijn vuist héél zacht van buiten
zou kussen
en als ik op een teken
Jouw werk voorzichtig zou ontbloten
nimmermeer zijn uitgekeken
op mijn lege handpalm
grote God,
en nooit meer spreken.*

Leo Vroman